

1. Olgu ise tarihte insanlığı etkileyen olayların ortaya çıkardığı sonuçlara göre uzun sürede meydana gelen değişimlerdir. Olgular; geneldir, süreklilik gösterir, soyuttur. Olgularda belirli bir yer ve zaman söz konusu değildir. Tarihî olay ve olgu arasındaki farklar şunlardır; tarihî olay biriciktir, özgündür, tekrarlanamaz ancak tarihî olgu ise geneldir ve tekrar edebilir.

Bu bilgiye göre aşağıdakilerden hangisi bir olgudur?

- A) Malazgirt Savaşı
- B) Karabük Demir Çelik Fabrikasının açılması
- C) Anadolu'nun Türkleşmesi
- D) İstanbul'un fethi
- E) Mekke'nin fethi

2. Sosyal bir bilim olan tarih, bilinmeyene yönelerek onu kendi yöntemleriyle keşfetmeye çalışır ve bilimsel bilgiyi ortaya çıkarmak için kaynaklardan yararlanır. Çünkü kaynak olmadan tarihî gerçekleri ortaya çıkarmak ve onları yazmak mümkün değildir. Olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntular birinci elden kaynaktır.

Aşağıdakilerden hangisi birinci elden kaynak olamaz?

- A) Şeriye sicilleri
- B) Tarihi roman
- C) Orhun kitabeleri
- D) Kadeş Antlaşması
- E) Pazırık Halısı

3.

- Karain Mağarasında yapılan kazıda insan iskeletlerine rastlanması
- Pazırık kurganında dünyanın eski halısına rastlanması
- Kil tablet üzerine yazılmış Kadeş Antlaşması

Buna göre bu yerleşim yerindeki incelemede aşağıdaki tarihe yardımcı bilimlerden hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Diplomatik
- B) Etnoğrafya
- C) Paleografya
- D) Antropoloji
- E) Nümizmatik

4. Edward H. Carr'ın "*Tarih, tarihçi ile olgular arasında kesintisiz karşılıklı bir etkileşim süreci, bugün ile geçmiş arasında bitmez bir diyalogdur.*" sözünden, **Aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?**

- A) Tarihte süreklilik vardır.
- B) Tarihçi olaylarla etkileşim içindedir.
- C) Bugün ile geçmiş arasında bağ kurulur.
- D) Tarihçi sadece geçmişle ilgilenir.
- E) Olgular tarihçinin ilgi alanındadır.

5. "Sınıflandırma ve çözümleme aşamalarını geçen verilerin gerçeklik ve güvenilirliklerinin tespit edilmesidir." **diye tarif edilen tarih yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kaynak arama
- B) Tasnif
- C) Tenkit
- D) Tahlil
- E) Sentez

6. Arkeolojik buluntular ile tarihî eşya ve nesneler birlikte düşünüldüğünde,

I. Yazılı kaynak
II. Sözlü kaynak
III. Sesli ve görüntülü kaynak
çeşitlerinden hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7.-Geçmişten günümüze meydana gelen gelişmelerin zamanını tespit ederek onları sıralar.

- Siyasi belgelerin tür, şekil ve içerik olarak değerlendirmesini yapar.
- Kazı yolu ile toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkarır.
- Yazıları, alfabeleri ve bunların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.

Yukarıda özellikleri verilen tarihi yardımcı bilimlerden hangisi yer almaz?

- A) Arkeoloji
- B) Nüvizmatik
- C) Paleografya
- D) Diplomatik
- E) Kronoloji

8.Tarih araştırmalarında tarihî olay ile olayın gerçekleştiği dönemin koşulları eş zamanlı olarak değerlendirilmelidir. Tarihçi; geçmişe ait bir bilgiyi, gerçeği anlamak için kullanır. Belgeler, yoruma muhtaçtır ayrıca olayın yaşandığı çağın ve toplumun ruhunu taşır.

Buna göre yukarıdaki bilgi tarihin hangi özelliğini anlatmaktadır?

- A) Tarihe nesnel bakış
- B) Tarihe öznel bakış
- C) Geleceğe yön verme
- D) Günümüzün değer yargılarıyla bakma
- E) Geçmişten ders çıkarma

9. Tarihî olayların neden ve sonuçlarının değerlendirilmesinde olayın geçtiği zamanın değil de içinde bulunulan zamanın koşullarının dikkate alınması anakronizme yani tarihsel yanılgıya neden olabilir. Farkında olarak ya da olmayarak girilen tarihsel yanılgılar anlam karmaşasına, kavramların yanlış kullanılmasına, farklı sonuçlar çıkarılmasına yol açar. Tarihçinin yaşadığı dönemin değerlendirme ölçütleri, incelenen tarihî dönemden çok farklıdır. Örneğin, “Coğrafi Keşifleri iyi değerlendiremeyen Osmanlılar büyük bir fırsatı kaçırmıştır.” İddiasını zamanın koşulları içinde incelemek yerine bugünkü teknolojik gelişmeler bağlamında tartışmak konuyu anakronik hale getirir.

Buna göre tarihi olaylar incelenirken en çok neye dikkat edilmelidir?

- A) Olayın geçtiği dönemin koşullarına
- B) Tarihçinin yaşadığı dönemin koşullarına
- C) Döneme en yakın çağın koşullarına
- D) Şahısların olaya bakış açısına
- E) Tarihçilerin olayları nasıl değerlendirdiğine

10.

-XV. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin anlatıldığı bir filmde saray mutfağında domates doğranması tarihsel bir yanılıdır. Çünkü domates XIX. yüzyılın ilk çeyreğinde Osmanlı saray mutfağına girmiştir.

-XIII. yüzyıl İskoçyası'nı anlatan 1995 yapımı bir filmde aktör, İskoç eteği giymektedir. Ancak bu giysi XVI. Yüzyılda icat edilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır.

Yukarıda örnekleri verilen tarihsel yanılı kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anakronizm
- B) Vakanüvis
- C) Kronoloji
- D) Antropoloji
- E) Heraldik

11. Orhun Kitabelerinin okunuşunu ilk çözen Danimarkalı Dil Bilimci W. Thomsen (V. Tomsen) olmuş ve bu abidelerin Türklere ait olduğunu tüm dünyaya duyurmuştur. Orhun Kitabeleri hakkında yapılan bilimsel çalışmaların sonucunda; Türklerin yaşantılarına, töresine, kültürüne ve devlet yönetimine dair bilgiler bulunmuştur.

Kitabeleri inceleyen bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Paleografya
- B) Epigrafya
- C) Kronoloji
- D) Diplomatik
- E) Etnoğrafya

12. Yazı sayesinde tarihin kaydını tutmaya başlayan insanoğlu yazının keşfini bir dönüm noktası olarak kabul etmiştir. Bunun sonucunda yazıdan önceki zamanlar “tarih öncesi dönemler”, sonraki zamanlar ise “tarihî dönemler” olarak adlandırılmıştır. Böylece tarihî olayların daha rahat incelenmesi, araştırılması ve öğrenilmesi için tarihçiler tarihi belirli dönemlere (çağlara) ayırmıştır.

Yukarıdaki bilgiyi dikkate aldığımızda tarihe dönemlere ilk defa aşağıdakilerden hangisinde geçilmiştir?

- A) Anadolu
- B) Mezopotamya
- C) Mısır
- D) Yunanistan
- E) İtalya

13. Başta Orta Çağ olmak üzere İlk Çağ ve Yeni Çağ'ın başlangıç ve bitişlerini belirleyen tarihî gelişmeler doğrudan Avrupa tarihiyle ilgili olaylardır. Avrupalı olmayan milletler, Avrupa coğrafyasını ve tarihini etkilerse (Kavimler Göçü ve İstanbul'un Fethi gibi) bu dönemlendirme içerisinde ancak yer alabilmiştir. Doğal olarak da günümüzde bu dönemlendirmelerin doğruluğu tartışılmaktadır.

Buna göre aşağıdaki hangi tarihi dönemi başlatan olay doğrudan Avrupa Tarihi ile ilgilidir?

- A) Yeniçağ- Taş Devri
- B) Yeniçağ-İlkçağ
- C) Yeniçağ-Yakınçağ
- D) Maden Çağı-Taş Devri
- E) Maden Çağı-İlkçağ

14. Tarihi dönemlerden ilkçağın başlaması aşağıdaki bölgelerden hangisiyle doğrudan ilgilidir?

- A) Mısır
- B) İtalya
- C) Çin
- D) Mezopotamya
- E) Anadolu

15. "Tarihin dönemlendirilmesi, Avrupa tarihi merkezlidir ve Türk tarihiyle de örtüşmemektedir. Oysa Türk tarihi, sınırları belirli bir coğrafyada değil aynı zaman dilimi içerisinde değişik coğrafyalarda meydana gelmiştir. Hem Asya'da hem de Avrupa'da yer almıştır." diyen bir tarihçi,

- I. Hunlar
- II. Uygurlar
- III. Avarlar
- IV. Göktürkler

hangisini buna kanıt olarak gösterebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

16. Bazı toplumlar takvimlerini “ay yılı” esasına göre oluşturmuştur. Ay yılı, Ay’ın Dünya etrafındaki dönüşünü esas alır ve on iki tur dönüşü bir yıla denk gelir. Bu süre 354 gündür. Bazı toplumlar ise takvimlerini “güneş yılı” esasına göre oluşturmuştur. Güneş yılı, Dünya’nın Güneş etrafındaki bir tur dolanmasını esas alır. Bu süre 365 gün 6 saattir.

Güneş yılı ve Ay yılına dayalı ilk takvimler aşağıdaki hangi uygarlıklar tarafından kullanılmıştır?

- A) Mısır-Yunan
- B) Mısır-Sümer
- C) Çin-Sümer
- D) Maya-Mısır
- E) Yunan-Sümer

17. Türkler de tarih boyunca yaşadıkları coğrafyaya göre kültürel, ekonomik ve dinî etkileşimlerin ürünü olarak çeşitli takvimler kullanmışlardır.

Aşağıdakilerden hangisi dini etkileşim sonucu Türklerin kullanmaya başladığı takvimdir?

- A) On İki Hayvanlı Türk Takvimi
- B) Miladi Takvim
- C) Hicri Takvim
- D) Celali Takvim
- E) Rumi Takvim

18. Türkler de tarih boyunca yaşadıkları coğrafyaya göre kültürel, ekonomik ve dinî etkileşimlerin ürünü olarak çeşitli takvimler kullanmışlardır.

Aşağıdaki takvimlerin hangisinin düzenlenmesinde dini inançların etkisi vardır?

- A) Miladi-Hicri
- B) Rumi-Celali
- D) On İki Hayvanlı Türk Takvimi-Hicri
- D) Celali-Hicri
- E) Celali-Miladi

19. -On iki yılda bir devir yapan bu takvimde yıllar, hayvan adları ile gösterilir.

- Hz. Ömer Dönemi'nde oluşturulan bu takvim, ay yılını esas almıştır.

- Başlangıç olarak 1079 yılı kabul edilmiş ve güneş yılı esasına göre düzenlenmiştir.

- 1839'dan itibaren mart ayı, mali yılbaşı olarak kabul edilmiştir. Miladi takvimle arasında 584 yıllık fark vardır.

Yukarıda özellikleri verilen takvimler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Miladi
- B) Rumi
- C) On İki Hayvanlı Türk Takvimi
- D) Celali
- E) Hicri

20. MÖ. 499-400 yıllarını dikkate aldığımızda MÖ. 5. Yüzyılın ilk çeyreği hangisidir?

- A) MÖ. 499-475
- B) MÖ. 475-450
- C) MÖ. 450-425
- D) MÖ. 425-400
- E) MÖ. 400-450

21. MS.400-499 yıllarını dikkate aldığımızda 5.yüzyılın ilk çeyreği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 450-475
- B) 475-499
- C) 400-425
- D) 425-450
- E) 400-450

22. MÖ. 799-700 yıllarını dikkate aldığımızda MÖ. 8. Yüzyılın son çeyreği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) MÖ. 799-775
- B) MÖ. 775-750
- C) MÖ. 750-725
- D) MÖ. 725-700
- E) MÖ. 750-700

23. MS. 700-799 yıllarını dikkate aldığımızda 8.yüzyılın son çeyreği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 700-725
- B) 725-750
- C) 750-775
- D) 775-799
- E) 750-799

24. Aşağıdakilerden hangisi Miladi Takvimin özelliklerinden biri değildir?

- A) Bir yıl 365 gün 6 saattir.
- B) Başlangıcı Hz. İsa'nın doğumundan bir hafta sonrası yani 1 Ocak'tır.
- C) Ülkemizde 1 Ocak 1926 yılından itibaren kullanılmaktadır.
- D) Ay yılı esasına dayalıdır.
- E) Papa 13.Gregoryus son şeklini vermiştir.

25. Türklerin kullandıkları takvim dikkate alındığında ilk ve son kullandıkları takvim aşağıdakilerden hangileridir?

- A) Miladi-Hicri
- B) Rumi-Hicri
- C) On İki Hayvanlı Türk Takvimi-Miladi
- D) Celali-Rumi
- E) Hicri-Miladi